

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Den svenska jordbruksmarken i ett hållbarhetsperspektiv

Elin Slätmo

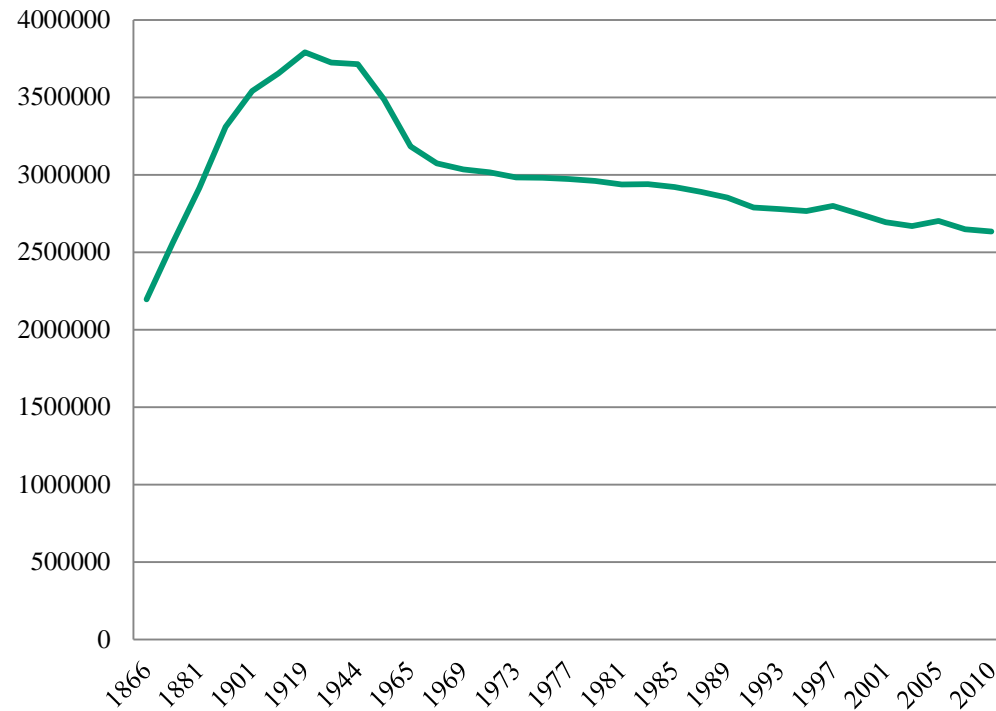
Avdelningen för kulturgeografi

Institutionen för ekonomi och samhälle

Göteborgs universitet

Hektar åkermark i Sverige 1866 - 2007

Källa: Jordbruksverket, 2011a; 2011b

- Trend sedan 1950-talet sett i internationellt perspektiv: **intensifiering** och **övergivande** av jordbruksmark
- Omvandling av jordbruksmark för tätortsutbyggnad
  - Går ej att få tillbaka
  - Mycket av den bästa jorden finns nära tätorter
- 3430 hektar jordbruksmark omvandlats till bebyggelse och vägar år 1996 – 2005 (Jordbruksverket, 2006)

Jordbruksmarken som resurs

- Markens naturliga egenskaper i Norden
- Klimatförhållanden i Nordeuropa
- Låg grad av markslitage från vind- och vattenerosion i Nordeuropa

Andra aspekter att ta hänsyn till

- Globala miljö- och rättviseaspekter
- Kollektiva värden som jordbruket producerar utöver mat
– biologisk mångfald, kulturminnen, rekreation, levande landsbygd etc.
- Transporter och smittspridning

Är det ett problem att jordbruksmarken omvandlas till andra syften?

- Långsiktigt resursperspektiv på jordbruksmark och utrymme
- **Försiktighetsprincipen:** Skydda jordbruksmark från hårdgörande. Finns därmed möjlighet att vid behov återigen kunna ta den i anspråk.

Om vi tycker att det är ett problem att jordbruksmarken i Sverige omvandlas till andra syften - vilka är då **hindren** för att i större utsträckning ta till vara på den svenska jordbruksmarken och vad kan ses som **möjliga lösningar**?

Diskussionsfrågor

- Hur öka medvetenheten kring jordbruksmarken som resurs?
- Skulle jordbruksmarken gynnas om utpekades som riksintresse?
- Strategier för stadsutveckling: förtätning och jordbruksmark?

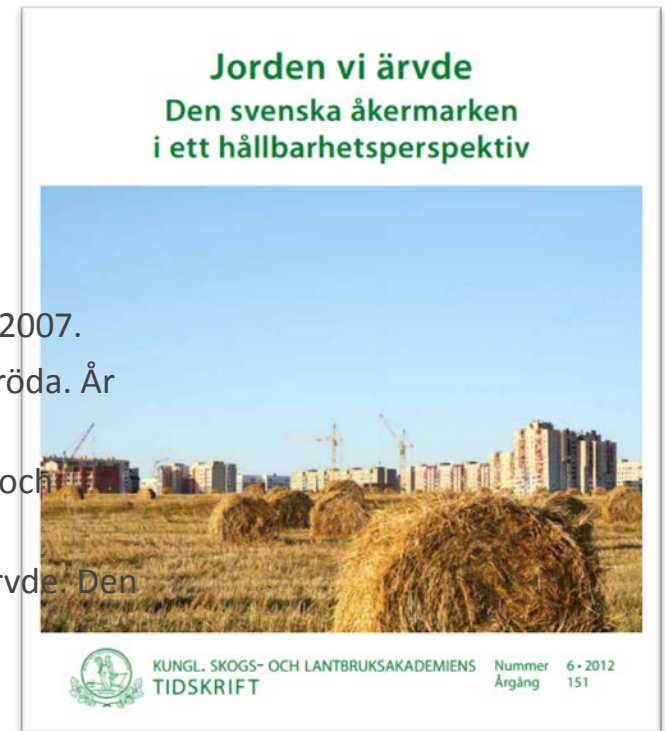

Tack för uppmärksamheten!

Referenser

- Jordbruksverket, 2011a. Åkerarealens användning efter län/riket 1866-2007.
- Jordbruksverket, 2011b. Åkerarealens användning efter län/riket och gröda. År 1981-2010.
- Jordbruksverket, 2006. Exploatering av jordbruksmark vid bebyggelse- och vägutbyggnad 1996/98-2005. Rapport 2006:31.
- Slätmo, E., Edling, P., Norderhaug, A. & Stenseke, M., 2012. Jorden vi ärvde. Den svenska åkermarken i ett hållbarhetsperspektiv. Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens Tidsskrift, Årg. 151 (6).

<http://www.ksla.se/publikationer/kslat/kslat-nr-6-2012/>